DATUM	19-5-2016
AAN	MME
VAN	Hans Kraaij
DOORKIESNUMMER	2641
ONDERWERP	Technische vragen Actieagenda Energietransitie

Inleiding
In de voorbereiding op de tweede oordeelsvormingsbijeenkomst over de Energietransitie zijn een aantal technische vragen gesteld. In dit memo worden deze vragen beantwoord.

1. Het potentieel voor zon-PV op daken staat in je sheets op 9-30 %, dus 9-30 PJ. Waar is dat op gebaseerd?

2. Hoeveel dakoppervlak van stallen is er in de provincie beschikbaar waarop zonnepanelen gelegd kunnen worden, al dan niet in aanvulling op reeds aanwezige zonnepanelen.

3. Kunt u een inschatting geven van hoeveel extra duurzame energie hiermee in potentie opgewekt zou kunnen worden voor eigen gebruik door de eigenaar van de stal, dan wel voor derden?

De 9 PJ is gebaseerd op een rapport ('Het potentieel van zonnestroom in de gebouwde omgeving van Nederland', Planbureau voor de Leefomgeving & DNV GL, rapport nr.: 14-1932, augustus 2014) dat zegt dat met PV het elektriciteitsgebruik binnen de bebouwde omgeving opgewekt kan worden. In grote steden 90%. Als die 90% toegepast wordt op 18% van het energiegebruik (= percentage elektriciteit) in de gebouwde omgeving, dan kom kom je op 9 PJ (0,9 x 18% x 55 PJ). Omdat de techniek steeds verder verbetert en we 2040 als horizon hanteren, kunnen we er van uitgaan dat er in 24 jaar nog veel mogelijk is voor wat betreft zonne-energie.
Via een andere berekening is getoetst of de 9 PJ voor onze provincie inderdaad reëel is. Bij deze methode wordt er op basis van de provinciale zonnekaarten bepaald welke dakoppervlakken geschikt en minder geschikt zijn voor energieopwekking. Aan deze dakoppervlakken worden vervolgens een potentie voor energieopwekking gekoppeld. Dit heeft het volgende resultaat opgeleverd:

Type gebouwen	**Aantal panden**	**Potentieel energieproductie**	
		(mln KW/h)	*(PJ)*
Agrarische bedrijven	7.696	128	0,46
Woningcorporaties	46.430	153	0,55
Overige woningen	298.587	954	3,43
Overige gebouwen	99.845	1.232	4,44
Totaal	452.558	2.467	**8,88**

4. Eén van de maatregelen is een inventarisatie van vervangings- en renovatiemomenten van huurwoningen, vastgoed en infrastructuur. Graag uitleg over deze inventarisatie: inventarisatie huurwoningen, i.s.m. corporaties? Of breder dan dat? Inventarisatie vastgoed: welk vastgoed? Eigen vastgoed? Of van derden en hoe dan? Inventarisatie infrastructuur: idem.

Energiemaatregelen kunnen het beste getroffen worden op momenten dat er om een andere redenen maatregelen getroffen moeten worden. Meekoppelen met vervangings- en renovatiemomenten leidt tot lagere kosten en meer draagvlak. Het inventariseren van deze momenten kan het beste gebeuren door de beheerders zelf. Hetzelfde geldt voor het bedenken van prikkels (nudges) om bij deze momenten energiemaatregelen mee te nemen. De maatregel die wij treffen houdt in dat wij capaciteit beschikbaar stellen om met deze beheerders in gesprek te komen en ze eventueel (financieel) te ondersteunen bij de inventarisaties. De provincie zelf is beheerder van het eigen bouw en provinciale infrastructuur. Een deel van de maatregel passen we dus toe op onszelf.

5. Is er zicht op dat dit wel door het Rijk betaald gaat worden? Hoe lopen die financieringsstromen?

De VNG en het IPO zijn in overleg met EZ voor een vergoeding voor bevoegde gezagen om de extra last van de nieuwe EED-wetgeving te compenseren. De uitslag van dit overleg is dat het ministerie van EZ, op verzoek van VNG en IPO, een onderzoek gaat doen naar de uitvoeringslasten van de EED richtlijn voor het bevoegd gezag. Dit onderzoek moet voor 1 juli 2016 zijn afgerond. De uitkomsten van

dit onderzoek zijn de basis voor onderhandelingen met het Rijk voor compensatie van de uitvoeringslasten van deze extra taak. De inzet van VNG en IPO is dat hierover in september duidelijkheid komt voor de bevoegde gezagen (via de septembercirculaire).

6. Wat moet ik mij voorstellen bij de tegenvallende kosten van de eerste NOM-projecten?

Er zijn tot op heden diverse bouwbedrijven geweest die beloftes hebben gedaan over de kosten van renovatie van huurwoningen naar NOM. Dat gaf vertrouwen voor een voorspoedige implementatie van NOM bij met name de woningbouwcorporaties. Op basis van ervaringen in Kanaleneiland en ook in Tilburg blijkt dat er toch iets meer komt kijken bij NOM-renovaties dan aanvankelijk gedacht. Dit heeft te maken met het nog onvoldoende bewezen effect van relatief nieuwe technologie en de mate waarin diverse maatregelen op elkaar ingrijpen en nieuwe spelregels bij het toepassen van de nieuwe technologie (meer aandacht nodig voor inregeling en beheer) Hierdoor zijn bouwbedrijven voorzichtiger geworden om garanties af te geven voor NOM en/of blijken de kosten hoger dan eerder voorspeld. De ervaringen tot nu toe hebben ons geleerd dat we zorgvuldig moeten zijn met het kiezen van pilots. Het project in Amersfoort waarbij verschillende product-marktcombinaties worden onderzocht, gaat ons hopelijk meer inzicht geven in het type woningen dat het makkelijkst energieneutraal gerenoveerd kan worden.

7. Volgens het energieakkoord moet bij 111 grote bedrijven worden gezorgd voor 9 PJ energiebesparing. Hoeveel van die bedrijven (en welke) bevinden zich in de provincie Utrecht?

De afspraak om 9 PJ te besparen geldt voor energie-intensieve bedrijven die het zogenaamde MEE-convenant hebben ondertekend. Van deze 111 bedrijven is geen enkele gevestigd in de provincie Utrecht.